

Kjerkegorovo shvatanje egzistencije

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 15 | Nivo: Fakultet političkih nauka, Podgorica

Seren Kjerkegor, danski filozof, teolog i pjesnik, jedan je od osnivača egzistencijalističke filozofije i najvećih mislilaca 19. vijeka. Veliki kritičar sistematizovane racionalističke misli, posebno hegelizma, ali i formalnih običaja crkve, bio je u mnogim stvarima i razmišljanjima daleko ispred svog vremena. Nažalost, kao i mnogi veliki umovi, Kjerkegor biva shvaćen i cijenjen tek nakon smrti. Prema porodičnom mitu, Serenov otac Mihael, u mladosti je bio siromašni pomoćnik na seoskoj farmi, pa je zbog teškog života prokleo Boga. Od trenutka kada se preselio u Kopenhagen i posvetio trgovini vunom, stalno je napredovao i ubrzo je postao bogat. Ipak, progonila ga je misao da je napravio starozavjetni grijeh i da Bog zbog toga kažnjava cijelu porodicu. Stoga je djecu vaspitavao u duhu vjerskog fanatizma. Seren je od oca naslijedio depresivnost, snažan osjećaj krivice, strah od prokletstva porodice, ali i nevjerovatnu oštrinu uma i sposobnost kreativne imaginacije. Drugi mit vezan je za Serenovu majku, koja je bila druga žena njegovog oca, sa kojom se ovaj vjenčao godinu dana nakon smrti prve žene. Nakon četiri mjeseca dobili su prvo dijete, što je po religijskom moralu – grijeh. Mihael Kjerkegor je nakon niza tragičnih smrti u porodici zaključio da je to božja kazna zbog počinjenog grijeha i da ni jedno njegovo dijete neće preživjeti Hristove godine (33). Uvjeren da ni on neće preživjeti ove godine, Seren se sasvim ozbiljno posvetio pisanju. Jedan od prelomnih događaja u njegovom životu zbio se 1840., kada se vjerio sa mladom bogatašicom Reginom Olsen. Međutim, svakim novim danom hvatao ga je sve veći strah da nije odgovarajuća osoba za svoju ženu. Naime, oduvijek je bio slabog zdravlja, što ga je samo dodatno uvjeravalo da će se ispuniti porodična kletva. Ova ljubavna drama duboko je uticala na Kjerkegora, tako da se razmišljanja podstaknuta njihovim odnosom reflektuju u gotovo svim njegovim djelima. Seren je vodio prilično statičan život, rijetko napuštajući rodni grad. Tokom života samo je pet puta putovao u inostranstvo: četiri puta u Berlin i jednom u Švedsku. Nakon boravka u Berlinu, gdje je slušao predavanja Šelinga, koja su ga ubrzo razočarala, počinje razdoblje stvaralačke euforije, koje traje od 1843. do 1846, odnosno do

2

godine u kojoj je Kjerkegor očekivao svoju smrt. Tokom devet godina koje su uslijedile nakon datuma očekivane smrti napisao je samo tri knjige. Na samrtnoj postelji je završio pisanje „Dnevnika“, koji je imao čak 2845 strana. Posljednje dane proveo je u bolnici u kojoj je umro 11. novembra 1855. godine. Njegovo stvaralaštvo više je vezano uz njegov privatni život nego što je to slučaj kod većine drugih pisaca. „Jedna od vodećih misli koja ga vodi k žestokoj kritici hegelijanizma je taj da su u spomenutom svakodnevni način života bitno razlikuje od apstraktnog načina mišljenja. Kritika se sastoji u tome kako život i rad filozofa protuslove jedno drugome. Kierkegaard ovu kritiku utemeljuje na grčkoj tradiciji koja kaže da suditi filozofa treba prema njegovom životu ne jednostrano prema intelektualnim artefaktima.“¹ Hrišćanski ideal, prema Kjerkegoru, još je stroži s obzirom da je totalitet individualne egzistencije. Ja artefakt na temelju kojeg je svako označen od boga. Stoga treba usmjeriti pažnju na cjelokupan život, a ne samo na jedan njegov dio, kao što je posao. EGZISTENCIJALIZAM Kjerkegor je smatrao da se pred pojedinca postavljaju pitanja koja nijesu riješena u prethodnoj filozofiji i koja se u okviru filozofskih sistema, kakav je na primjer Hegelov, ni ne mogu riješiti. Recimo da je tačno da se istorija svijeta može dešifrovati kao napredak duha ka vlastitoj suštini ili da su moći pojedinca u pogledu saznanja baš onakve kakve ih je odredio Kant - da li se u tim znanjima nalaze odgovori na pitanja šta određeni pojedinac da uradi sa svojim životom: na primjer, da li da izabere ovaj ili onaj poziv, da li da se nada spasenju na onom svijetu ili ne, da li da se vjenča sa ovom ili onom osobom? Odgovori na ovakva pitanja možda su najznačajniji za pojedinca, pa ipak opšta znanja koja važe za svu prirodu ili sve ljude ne nude te odgovore. Oni se kriju u samom pojedincu koji je nesvodiv na opšte karakteristike čovjeka ili vremena u kojem egzistira. U predgovoru Kjerkegorove knjige "Bolest na smrt" Mirko Zurovac je napisao: "Svi ne znaju šta je konkretno, jednokratno, neponovljivo, vlastito ja, jer očajnik često nije svestan svoga očajanja, što mu uopšte ne smeta da mudro računa, da gomila novac, da

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com